

Amiről áldatlanul szó van

VISSZHANG - LXIII. évfolyam, 11. szám, 2019. március 14.

György Péter szerint Pelle János, Karl Pfeifer és Ungváry Rudolf írásában (*Hősi sors és emlékezetpolitika*, 2019/8., *Szenes Hanna emlékéhez*, 2019/10., *Paradigma a vakvágányon*, 2019/7.) egyformán „visszatérő mozzanat Szenes kettős, illetve bonyolult identitásának eltérő évtizedekben, más-más okok miatt, de végül azonos vállalhatatlansága, értelmezhetetlensége, azaz szerintük írásom nem volt más, mint üres gondolat kísérlet”. Jómagam egyáltalán nem „üres gondolat kísérletnek” tartom György írását. Mellesleg: Pelle állítása, miszerint demagógnak minősítem György kérdésfeltevését, nemhogy azzal nincs összhangban, amit írtam, de méltánytalan.

György Péter liberális jóhiszeműséggel kéri számon az MDP-től és utódpartjától, az MSZMP-től, hogy nem emelte be a nemzeti emlékezetbe Szenes Hannát, és megemlíti, hogy nem tette ezt az 1989 utáni Magyarország se. Okfejtése a lényegét nélkülözi, másrészt nem „Magyarország” nem tett semmit, hanem azok, akik a választókat képviselték. Szokásos, végiggondolatlan összemosás.

Érteni vélem György Pétert. Felfogása szerint olyan, hogy demokrácia, nincs, csak konkrét demokráciák vannak. Nyilván olyan, hogy haza és nemzet sincsen, csak konkrét hazák és nemzetek. De valamiféle haza és nemzeti hovatartozás csak az egyes emberek képzeletében létezik, az pedig minden, csak nem konkrét. Így hát a haza helyett ott van a konkrét állam, nemzet helyett meg az állampolgárok konkrét összessége. Ezen az alapon a derék magyaroknak a XIX. században hat különböző hazájuk lett volna, mivel a magyar állam hat különböző területen létezett (a nemzethez tartozásuk váltakozásáról nem beszélve). A baloldaliak és liberálisok „konkrétan” gondolkodó és ugyancsak konkrét része által szélnek eresztett fogalmak pedig, mint a legfeljebb a képzeletben létező demokrácia, haza, nemzet, szabad prédáivá váltak a szélsőjobboldalnak.

E gondolkodás alapján eleve nem várható el Szenes Hanna nemzeti hősként való tisztelete (az orbáni párttól még kevésbé), mert lényegében azonosítja a hazát az állammal (vele a mindenkori kormánnyal), amiből következik, hogy létezik hazaárulás (*capital treason*, *Staatsverrat!*). De még az állam elárulása se létezik, mert hiszen olyan, hogy állam, sincsen, csak adott időben konkrét állam és annak kormányzata – amely viszont nagyon is lehet jó, meg gyalázatos is. Ennél fogva Szenes Hanna „kultuszának” hiánya egyáltalán nem függ „földi maradványainak hollététől”, ahogy György újfent megfogalmazta.

Ahogy senki se foglalkozott azzal, hogy éppen e lényeg miatt nemcsak Szenes Hanna emlékezetével bántak el szégyenletesen, velejéig torz formális jogi alapon, hanem mindenkivel, aki a háború alatt összefogott a fasiszták ellen harcoló vagy a magát népi demokratikusnak nevező kommunista rendszerrel szemben a nyugati demokráciák titkosszolgálatával. Nem anyagi indítékok, hanem a lelkiismeretük és demokratikus gondolkodásuk parancsára. Tettük jogilag a „haza” elleni kémkedésnek számít, ezért elítélésük „jogszerű” – rehabilitálhatatlanok. Ezt aényt a politikai fősodorba tartozó pártok hallgatólagos, részben gyáva, részben ostoba, részben gonosz egyetértése kíséri. Holott ezek a jogilag bűnösök számító emberek mind a demokratikus, polgári Magyarország hősei, és rehabilitációjuk jogilag egyáltalán nem lenne abszurd. Mert nemcsak hogy a hazának, de ennek a szép Magyarországnak (© Arany János) se az elárulói. Azért nem, mert a demokrácia minden képviselőjével és intézményével össze lehet fogni nyíltan, vagy ha másképp nem megy, titokban az elnyomó, nyílt vagy rejtőzködő zsarnoksággal szemben.

Azoktól, akik csak pusztán – konkrétágot nélkülöző – szavaknak, és nem konkrét erkölcsi büntettnek tekintik azt a vezéri kijelentést, hogy a „haza nem lehet ellenzékben”, semmi sem várható ebben a kérdésben. Holott a haza nem politikai valami, az ellenzékiiség, azaz a konkrét ellenállás viszont politikai

tett, amely minden elnyomással szemben erkölcsös és legitim.